

Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT

L. MEDINA

fremsat den 12. december 2024¹

Sag C-324/23 [Myszak]ⁱ

OF,

EI,

RI

mod

M.K., kurator for Getin Noble Bank S.A., tidligere Getin Noble Bank S.A.

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Sąd Okręgowy w Warszawie (den regionale domstol i Warszawa, Polen))

»Præjudiciel forelæggelse – forbrugerbeskyttelse – direktiv 93/13/EØF – urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler – artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1 – lån med pant i fast ejendom, der er indekseret efter en udenlandsk valuta – forbrugers påstand om anerkendelse af aftalens ugyldighed – anmodning om retssikrende foranstaltninger til suspension af opfyldelsen af aftalen – retssikrende foranstaltninger – direktiv 2014/59/EU – direktiv for genopretning og afvikling af banker (BRRD) – bank under afvikling – artikel 34, stk. 1, litra b) og g) – generelle principper for afvikling – princippet om, at ingen kreditorer må stilles ringere – artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder – effektiv retsbeskyttelse«

1. Denne anmodning om en præjudiciel afgørelse omhandler fortolkningen af artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler² samt artikel 34, stk. 1, litra b) og g), og artikel 70, stk. 1 og 4, i direktiv 2014/59/EU³, der fastsætter de nærmere regler for genopretning og afvikling af kreditinstitutter og investeringsselskaber (herefter »institutterne«).

2. Denne anmodning er blevet indgivet i en sag mellem på den ene side OF, EI og RI (herefter »sagsøgerne«) og på den anden side M.K., kurator for Getin Noble Bank S.A. Sagsøgerne, der er forbrugere, indgik en låneaftale med pant i fast ejendom, der var indekseret efter schweiziske franc (CHF), med den sagsøgte bank, og hvortil de indtil videre ikke har betalt alle de aftalte afdrag. De

¹ – Originalsprog: engelsk.

ⁱ Den foreliggende sags navn er et vedtaget navn. Det svarer ikke til et navn på en part i sagen.

² – EFT 1993, L 95, s. 29.

³ – Europa-Parlamentets og Rådet direktiv af 15.5.2014 om et regelsæt for genopretning og afvikling af kreditinstitutter og investeringsselskaber og om ændring af Rådets direktiv 82/891/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/24/EF, 2002/47/EF, 2004/25/EF, 2005/56/EF, 2007/36/EF, 2011/35/EU, 2012/30/EU og 2013/36/EU samt forordning (EU) nr. 1093/2010 og (EU) nr. 648/2012 (EUT 2014, L 173, s. 190), der er bedre kendt som »direktiv for genopretning og afvikling af banker« eller »BRRD«.

indledte et annulationssøgsmål med påstand om annulation af denne aftale ved den forelæggende ret med den begrundelse, at den indeholdt urimelige kontraktvilkår. Getin Noble Bank blev sat under afvikling, mens denne retssag fortsat verserede.

3. Sagsøgerne anmodede dernæst om, at der blev anordnet retssikrende foranstaltninger, idet de ønskede at suspendere deres forpligtelser, mens behandlingen af sagens realitet verserede. Disse foranstaltninger er i national ret klassificeret som beskyttelsesforanstaltninger, hvorved sagsøgerne har anmodet om suspension af deres forpligtelse til at betale de månedlige afdrag på lånet under denne retssag, mens der tages stilling til hovedsagen⁴.

4. Med spørgsmålet ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om det er muligt at begrænse den beskyttelse, der tilkommer forbrugere i direktiv 93/13, såfremt den omhandlede bank er genstand for en afviklingsprocedure i henhold til direktiv 2014/59. Den foreliggende sag nødvendiggør, at Domstolen foretager en afvejning mellem virkningerne af disse to direktiver.

I. Retsforskrifter

A. EU-retten

1. Direktiv 93/13

5. Artikel 6, stk. 1, i direktiv 93/13 bestemmer følgende:

»Medlemsstaterne fastsætter, at urimelige kontraktvilkår i en aftale, som en erhvervsdrivende har indgået med en forbruger, i henhold til deres nationale lovgivning ikke binder forbrugeren, og at aftalen forbliver bindende for parterne på i øvrigt samme vilkår, hvis den kan opretholdes uden de urimelige kontraktvilkår.«

6. I henhold til direktivets artikel 7, stk. 1, gælder følgende:

»Medlemsstaterne sikrer, at der i forbrugernes og konkurrenternes interesse findes egnede og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem forbrugere og en erhvervsdrivende, til ophør.«

2. Direktiv 2014/59

7. 3., 5., 10., 31., 48., 50., 51., 60. og 69. betragtning er relevante for det foreliggende forslag til afgørelse.

⁴ – Den præcise tidsramme for de omhandlede handlinger er ikke angivet i forelæggelsesafgørelsen. Det fremgår imidlertid af de sagsakter, der er fremlagt for Domstolen, at Getin Noble Bank først blev genstand for afgørelsen om afvikling og dernæst blev taget under insolvensbehandling. Parterne har i retsmødet bekræftet, at anmodningen om retssikrende foranstaltninger blev indgivet mellem de to procedurer.

8. Direktivets artikel 34, der bærer overskriften »Overordnede principper for afvikling«, bestemmer i stk. 1, litra b) og g), som følger:

»Medlemsstaterne sikrer, at afviklingsmyndighederne ved anvendelsen af afviklingsværktøjer og udøvelsen af afviklingsbeføjelser træffer alle relevante foranstaltninger for at sikre, at afviklingshandlingen iværksættes i overensstemmelse med følgende principper:

[...]

b) kreditorerne i det institut, der er under afvikling, bærer tabene efter aktionærerne i overensstemmelse med prioritetsordenen af deres fordringer ved almindelig insolvensbehandling, medmindre andet udtrykkeligt er fastsat i dette direktiv,

[...]

g) ingen kreditor påføres større tab, end vedkommende ville være blevet påført, hvis instituttet eller den i artikel 1, stk. 1, litra b), c) eller d), omhandlede enhed var blevet likvideret ved almindelig insolvensbehandling i overensstemmelse med sikkerhedsforanstaltningerne i artikel 73-75.«

9. Artikel 37 i direktiv 2014/59, der bærer overskriften »Almindelige principper for afviklingsværktøjer«, bestemmer i stk. 1 og i stk. 3, litra b), at afviklingsmyndighederne har de nødvendige beføjelser til at anvende afviklingsværktøjerne, herunder broinstitutværktøjet. Artikel 37, stk. 6, i dette direktiv fastsætter, at institutter, hvorfra aktiver overføres, skal likvideres under en almindelig insolvensbehandling inden for en rimelig tidsfrist under hensyntagen til behovet for videreførelsen af væsentlige ydelser.

10. Artikel 70 i direktiv 2014/59 med overskriften »Beføjelse til at begrænse muligheden for at gøre sikkerhedsrettigheder gældende« fastsætter i bestemmelsens stk. 1:

»Medlemsstaterne sikrer, at afviklingsmyndighederne har beføjelse til at begrænse muligheden for, at sikrede kreditorer i et institut under afvikling kan gøre sikkerhedsrettigheder gældende vedrørende aktiver i det pågældende institut under afvikling fra datoen for offentliggørelse af en meddelelse om begrænsning i henhold til artikel 83, stk. 4, frem til midnat i den medlemsstat, hvor instituttet under afvikling er etableret, på den første hverdag efter denne offentliggørelse.«

11. Artikel 73 i direktiv 2014/59 fastlægger regler for behandlingen af aktionærer og kreditorer i tilfælde af delvis overførsel og anvendelse af bail-in-værktøjet. Direktivets artikel 74 kræver med henblik på vurderingen af, hvorvidt aktionærer og kreditorer ville have modtaget en bedre behandling, hvis instituttet under afvikling havde været underlagt en almindelig insolvensbehandling, at medlemsstater sikrer, at en uvildig part foretager en værdiansættelse. I henhold til artikel 75 i direktiv 2014/59 skal medlemsstater sikre, at såfremt det ved den værdiansættelse, der foretages i henhold til direktivets artikel 74, konstateres, at en aktionær eller kreditor har lidt større tab, end vedkommende ville have gjort ved en likvidation under en almindelig insolvensbehandling, er aktionæren eller kreditoren berettiget til en betaling af forskellen fra afviklingsfinansieringsordningen.

B. Polsk ret

1. Den civile lovbog

12. I henhold til artikel 385¹, stk. 1, i Ustawa – Kodeks cywilny (lov af 23.4.1964 om den civile lovbog)⁵ konsolideret udgave⁶ (herefter »den civile lovbog«) er bestemmelser i en forbruger aftale, som ikke har været til genstand for en individuel forhandling, ikke bindende for forbrugeren, hvis de fastsætter vedkommendes rettigheder og pligter på en måde, som er i strid med god forretningsskik og groft tilsidesætter vedkommendes interesser (ulovlige kontraktvilkår).

2. Den civile retsplejelov

13. I henhold til artikel 730¹ i Ustawa – Kodeks postępowania cywilnego (lov af 17.11.1964⁷, den civile retsplejelov, konsolideret udgave⁸, herefter »den civile retsplejelov«) gælder følgende:

»1. En part i en sag kan anmode om anordning af beskyttelsesforanstaltninger, for så vidt som vedkommende godtgør den umiddelbare tilstedeværelse af fordringen og sin interesse i at anmode om disse foranstaltninger.

2. Der foreligger interesse i at anmode om beskyttelsesforanstaltninger, når den manglende anordning af sådanne foranstaltninger kan medføre en hindring eller væsentlig begrænsning for fuldbyrdelsen af den afgørelse, der vil blive truffet i den pågældende sag, eller en hindring eller væsentlig begrænsning på enhver anden måde for gennemførelsen af formålet med proceduren i denne sag.

[...]

3. Når retten træffer afgørelse om anordningen af beskyttelsesforanstaltninger, tager den hensyn til interesserne for parterne i sagen, således at den begunstigede sikres en passende retsbeskyttelse, og debitor ikke pålægges flere byrder end nødvendigt.«

14. Artikel 731, 755 og 755², stk. 1, i den civile retsplejelov er ifølge den forelæggende ret ligeledes relevante for hovedsagen.

⁵ – Dz. U. nr. 16, position 93.

⁶ – Dz. U. af 2020, position 1740.

⁷ – Dz. U. nr. 43, position 296.

⁸ – Dz. U. af 2021, position 1805.

3. Lov om bankgarantifonden

15. Artikel 135, stk. 1 og 4, i Ustawa z 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji⁹ (lov af 10.6.2016 om bankgarantifonden, indskudsgarantiordning, herefter »lov om bankgarantifonden«) fastsætter følgende:

»1. Der skal ikke træffes afgørelse i sager om håndhævelse eller sager om beskyttelsesforanstaltninger for så vidt angår aktiverne i et institut under afvikling, der blev indledt forud for indledningen af en tvungen omstrukturering.

[...]

4. Mens den tvungne omstrukturering varer, er det ikke tilladt at indlede tvangsfuldbyrdes- og sikkerhedsstillelserprocedurer mod den enhed, der er under omstrukturering.«

16. I henhold til denne lovs artikel 142, stk. 1, kan Bankowy Fundusz Gwarancyjny (bankgarantifonden, Polen) suspendere retten til at håndhæve en sikkerhedsstillelse for så vidt angår aktiver i et institut under afvikling i en periode, der ikke overstiger udgangen af én arbejdsdag efter offentliggørelsen af den meddelelse, som den har udstedt for så vidt angår suspension af denne rettighed.

4. Konkursloven

17. Artikel 146, stk. 1, i Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (konkursloven af 28.2.2003¹⁰, herefter »konkursloven«) bestemmer, at sager om fuldbyrdelse mod et konkursbos aktiver automatisk skal suspenderes, når der afgives en insolvenserklæring, og bringes til ophør, så snart afgørelsen om insolvens er blevet bindende. I henhold til bestemmelsens stk. 2 tilfalder beløb, der ikke er blevet udloddet i sager, der er blevet suspenderet, konkursboet. I henhold til stk. 3 er fuldbyrdelse efter erklæringen forbudt, dog med undtagelse af specifikke underholds- eller pensionskrav.

II. De faktiske omstændigheder i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

18. I 2007 indgik OF sammen med sine forældre, RI og EI, en låneaftale med pant i fast ejendom med Getin Noble Bank, der beløb sig til 185 375,71 polske złoty (PLN) med en løbetid på 360 måneder (ca. 40 000 EUR) (herefter »den i hovedsagen omhandlede låneaftale«). Denne låneaftale indeholdt en bestemmelse, der omregnede dette beløb til schweiziske franc efter købskursen, der var fastsat af denne bank i en tabel. De månedlige afdrag, der blev beregnet i schweiziske franc, skulle tilbagebetales i polske złoty efter salgskursen, der ligeledes var fastsat ensidigt af denne bank, således som den fremgik af bankens tabel på forfaldsdatoen.

19. Lånet skulle dække en del af købsprisen på den faste ejendom samt de omkostninger, der var forbundet med lånets optagelse. Sagsøgerne i hovedsagen blev forelagt oplysninger om muligheden for påvirkning i form af rentesats- og valutakursændringer, der var opstillet i en sammenlignende tabel.

⁹ – Dz. U. af 2016, position 996.

¹⁰ – Dz. U. af 2022, position 1520, konsolideret udgave af 9.6.2022.

20. Den 29. september 2022 traf bankgarantifonden med hjemmel i lov om bankgarantifonden en afgørelse om at indlede en tvungen omstrukturering af Getin Noble Bank ved hjælp af et broinstitutværktøj. Der blev ved denne afgørelse stiftet en ny enhed med navnet VELO Bank S.A., hvortil næsten alle rettigheder og forpligtelser fra den sagsøgte Getin Noble Bank blev overført, dog med undtagelse af tinglige rettigheder opstået som følge af faktiske, retlige eller ulovlige handlinger i forbindelse med kredit- og låneaftaler i schweiziske franc eller indekseret i forhold til kursen på schweiziske franc, og krav, der udspringer af disse tinglige rettigheder, herunder sådanne, som er omfattet af civile og administrative procedurer, uanset hvornår de blev rejst. Ifølge den forelæggende ret betyder dette, at Getin Noble Banks aktiver hovedsageligt består af krav, der udspringer af låneaftaler, der ligesom sagsøgernes indeholder tilsyneladende urimelige aftalevilkår, der efterfølgende kan blive anfægtet.

21. Medieudtalelser fra bankgarantifonden indikerede, at der inden for et år ville blive indgivet en konkursbegæring mod Getin Noble Bank med henblik på likvidation.

22. Sagsøgerne har indledt en retssag ved den forelæggende ret og har nedlagt påstand om anerkendelse af, at den i hovedsagen omhandlede låneaftale var ugyldig og nedlagt en betalingspåstand vedrørende et beløb på 48 352,97 PLN og 27 171,82 CHF (hvilket svarer til ca. 95% af den udbetalte hovedstol), med tillæg af lovbestemte renter for forsinket betaling og sagsomkostninger. Sagsøgerne har gjort gældende, at låneaftalen indeholdt ulovlige kontraktvilkår om indeksering af lånebeløbet efter en udenlandsk valuta. Beløbet svarer til summen af de beløb, som sagsøgerne har betalt. Sagsøgerne har subsidiært anmodet om at fortsætte aftalen, så snart de urimelig kontraktvilkår var blevet fjernet fra den.

23. Getin Noble Bank har nedlagt påstand om frifindelse og bestridt, at aftalens vilkår var ulovlige.

24. Efter vedtagelsen af afviklingsafgørelsen indgav sagsøgerne en anmodning om retssikrende foranstaltninger og anmodede om, at påstanden om ugyldighed blev sikret ved at fastlåse parternes rettigheder og forpligtelser, imens realitetsbehandlingen af sagen pågik. De har specifikt anmodet om en suspension af forpligtelsen til at betale de månedlige afdrag på lånet i perioden fra, at sagen blev indledt, og indtil retssagens afslutning. Sagsøgerne anmodede endvidere om, at sagsøgte skulle forbydes at foretage opsigelse og at offentliggøre oplysninger gennem Biuro Informacji Gospodarczej (kontor for økonomiske oplysninger, Polen) om sagsøgernes undladelse af at foretage betalinger af lånet i perioden fra indrømmelsen af beskyttelsesforanstaltningerne og frem til sagens afslutning.

25. Den forelæggende ret har anført, at retten i sager om retssikrende foranstaltninger beslutter at træffe beskyttelsesforanstaltninger på grundlag af en prima facie godtgørelse af parternes krav, idet den tager samtlige beviser, der er indsamlet i sagen, i betragtning. Ifølge den forelæggende ret i) er sagsøgerne forbrugere, ii) vilkårene i den omhandlede låneaftale er urimelige, idet de pålægger forbrugere en valutakursrisiko og gør det muligt for banken vilkårligt at fastlægge valutakursforskellen¹¹, og iii) ændringer i den aftale, der blev indgået mellem parterne, førte ikke til, at disse vilkår blev gyldige.

26. Den forelæggende ret har anført, at det i lyset af Domstolens praksis må være muligt at anordne retssikrende foranstaltninger, der muliggør en suspension af sagsøgernes forpligtelse til at betale de månedlige afdrag på lånet i den sag, som realitetsbehandles. I overensstemmelse med artikel 135, stk. 1 og 4, i lov om bankgarantifonden, således som den er blevet fortolket af de

¹¹ – De omhandlede vilkår svarer til dem, der findes i den aftale, der var genstand for behandling i dommen i den sag, der gav anledning til dom af 3.10.2019, Dziubak (C-260/18, EU:C:2019:819).

nationale domstole, gælder, at såfremt en bank er under afvikling, skal disse domstole træffe en afgørelse om, at det er ufornuddent at træffe afgørelse om anmodningen om retssikrende foranstaltninger. Ifølge den forelæggende ret ses der ved en sådan fortolkning bort fra bestemmelserne i direktiv 93/13, og forbrugerne fratages de rettigheder, som de er tillagt ved dette direktiv.

27. Den forelæggende ret har yderligere anført, at eftersom sikkerhedsstillelse for et krav som det i hovedsagen omhandlede ville være tilladt under en almindelig insolvensbehandling, vil en fortolkning af artikel 135, stk. 1 og 4, i lov om bankgarantifonden, der ikke gør det muligt at kræve sikkerhed for et sådant krav, være til skade for forbrugere, der er kreditorer, i sammenligning med forbrugere i banker, der likvideres i forbindelse med en insolvensbehandling. Det ville således være i strid med artikel 34, stk. 1, litra g), i direktiv 2014/59 at anlægge en sådan fortolkning.

28. Sąd Okręgowy w Warszawie (den regionale domstol i Warszawa, Polen) har under disse omstændigheder besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende spørgsmål med henblik på en præjudiciel afgørelse:

»Skal artikel 6, stk. 1, samt artikel 7, stk. 1, i [direktiv 93/13] i lyset af effektivitetsprincippet og proportionalitetsprincippet, såvel som artikel 34, stk. 1, litra b og litra g, samt [artikel] 70, stk. 1 og 4, i [direktiv 2014/59] fortolkes således, at de er til hinder for bestemmelser i national ret, som i sager mod banker, der er underlagt tvungen omstrukturering, indebærer, at en forbrugers anmodning om at vedtage retssikrende foranstaltninger (til beskyttelse af sit krav[]), som suspenderer forpligtelsen til at betale afdrag [på hovedstolen] [...] og rente [i henhold til] en låneaftale, så længe retssagen verserer, afslås, når denne aftale sandsynligvis vil blive erklæret ugyldig af retten som følge af fjernelsen af urimelige kontraktvilkår fra denne aftale – udelukkende med den begrundelse, at den pågældende bank er blevet underlagt en tvungen omstrukturering?«

III. Retsforhandlingerne for Domstolen

29. Sagsøgerne i hovedsagen, den polske regering og Europa-Kommissionen har indgivet skriftlige indlæg. Disse parter har alle afgivet mundtlige indlæg i retsmødet, der fandt sted den 17. oktober 2024, ligesom det var tilfældet for så vidt angår sagsøgte i hovedsagen.

IV. Bedømmelse

A. Omformulering af spørgsmålet

30. Den forelæggende ret har anført, at artikel 135, stk. 1 og 4, i lov om bankgarantifonden ikke gennemfører artikel 70, stk. 1, i direktiv 2014/59 korrekt.

31. Det fremgår i denne forbindelse, som anført af den polske regering og Kommissionen, at artikel 70, stk. 1, i direktiv 2014/59 faktisk blev gennemført i polsk ret ved artikel 142, stk. 1, i lov om bankgarantifonden, der har et andet tidsmæssigt anvendelsesområde end det, der gælder for artikel 135, stk. 1 og 4. Artikel 135, stk. 1, i lov om bankgarantifonden omhandler sager om beskyttelsesforanstaltninger, der blev indledt forud for, at en afviklingsprocedure blev indledt, hvorimod lovens artikel 135, stk. 4, omhandler anmodninger, der blev indgivet for så vidt angår

den enhed, der er under afvikling, i perioden for tvungen omstrukturering. Artikel 70, stk. 1, i direktiv 2014/59 omfatter imidlertid en meget kort periode fra offentliggørelsen af en meddelelse om begrænsning¹² og frem til midnat i den medlemsstat, hvor instituttet under afvikling er etableret, på den første hverdag efter denne offentliggørelse.

32. Jeg skal under alle omstændigheder fremhæve, at i sag C-34/23¹³, som er en nylig sag med tilsvarende faktiske omstændigheder som i den foreliggende sag, blev Domstolen anmodet om at foretage en fortolkningen af artikel 70, stk. 1, i direktiv 2014/59 for så vidt angår artikel 135, stk. 1 og 4, i lov om bankgarantifonden. Domstolen fastholdt i sin kendelse i denne sag, at tvisten i hovedsagen omhandlede en anmodning om retssikrende foranstaltninger, der tydeligvis ikke var omfattet af anvendelsesområdet for artikel 70, stk. 1, i direktiv 2014/59.

33. Domstolen anførte specifikt, at søgsmålet i hovedsagen, hvor sagsøgerne havde anmodet om beskyttelsesforanstaltninger for så vidt angår en låneaftale, ikke omhandlede nogle sikkerhedsrettigheder. Domstolen tilføjede, at »en forbruger, der har indledt et søgsmål med påstand om, at det anerkendes, at en låneaftale med pant i fast ejendom, der er indgået med Getin Noble Bank, er ugyldig, ikke har status som »sikret kreditor« i denne bank som omhandlet i artikel 70, stk. 1, i direktiv 2014/59«¹⁴. Domstolen fastslog, at det åbenlyst at tvisten i hovedsagen ikke var omfattet af anvendelsesområdet for denne bestemmelse, således at det præjudicielle spørgsmål, der udelukkende vedrørte en fortolkning deraf, ikke havde nogen tilknytning til genstanden for tvisten¹⁵.

34. Det er således korrekt, at debitorer i henhold til en låneaftale (der kan blive til kreditorer, såfremt det af en domstol fastslås, at den er ugyldig) kan anses for at være potentielle kreditorer eller ligefrem i sidste ende for kreditorer. For så vidt angår forbrugerkreditaftaler er sikrede kreditorer, som forklaret af Kommissionen i retsmødet, imidlertid en långiver eller kreditor, der har et retskrav mod debtors ejendom eller aktiver. Disse sagsøgere, der ikke har et retskrav mod den omhandlede ejendom, er følgelig ikke »sikrede kreditorer« som omhandlet i denne bestemmelse.

35. Sagsøgerne i den foreliggende sag, der er forbrugere, anmoder ligeledes om beskyttelsesforanstaltninger for så vidt angår en låneaftale med et institut under afvikling. Sagsøgerne i hovedsagen kan følgelig ikke anses for at være »sikrede kreditorer«, ligesom det heller ikke var tilfældet i den sag, der gav anledning til ovennævnte kendelse. Det følger mutatis mutandis, at artikel 70, stk. 1, i direktiv 2014/59 ikke har nogen tilknytning til genstanden for den foreliggende tvist. I overensstemmelse med den seneste kendelse fra Domstolen er det åbenlyst, at den foreliggende anmodning om en præjudiciel afgørelse ikke kan antages til realitetsbehandling, i det omfang den omfatter denne bestemmelse. Eftersom artikel 70, stk. 4, i dette direktiv henviser til udøvelsen af en beføjelse i henhold til selv samme bestemmelse, er denne bestemmelse ikke relevant i forbindelse med den i den foreliggende sag omhandlede tvist.

36. Det spørgsmål, der rejses af den forelæggende ret, bør følgelig omformuleres, således at der med det nærmere bestemt ønskes oplyst, hvorvidt artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13, sammenholdt med effektivitetsprincippet og med artikel 34, stk. 1, litra b) og g), i direktiv 2014/59, bør fortolkes således, at bestemmelserne er til hinder for en national lovgivning eller praksis, der ikke tillader, at der anordnes retssikrende foranstaltninger med henblik på, så længe

¹² – Offentliggørelse i overensstemmelse med artikel 83, stk. 4, i direktiv 2014/59.

¹³ – Kendelse af 20.2.2024, Getin Noble Bank (C-34/23, EU:C:2024:203).

¹⁴ – Ibidem, præmis 32.

¹⁵ – Ibidem, præmis 33.

retssagen verserer, at suspendere forpligtelsen til at foretage fremtidige månedlige afdrag på et lån med den begrundelse, at den sagsøgte bank er underlagt en afviklingsprocedure i henhold til direktiv 2014/59¹⁶.

37. Eftersom den forelæggende ret med dens præjudicielle spørgsmål har til hensigt at fastlægge samspillet mellem bestemmelserne i direktiv 2014/59 og direktiv 93/13, sammenholdt med effektivitetsprincippet, vil jeg indledningsvis tage stilling til disse bestemmelser og dernæst tage stilling til det gensidige samspil mellem dem.

B. Fortolkningen af artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13

38. Domstolen har fastslået, at artikel 6, stk. 1, i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at et kontraktvilkår, der er erklæret urimeligt, i princippet skal anses for aldrig at have eksisteret, hvorfor det ikke kan have nogen virkning over for forbrugeren. En domstols konstatering af, at et sådant vilkår er urimeligt, skal følgelig principielt have den virkning, at den retlige situation og de faktiske forhold, som forbrugeren ville have befundet sig i uden det nævnte vilkår, genoprettes. Den nationale rets forpligtelse til at tilsidesætte et urimeligt kontraktvilkår, der pålægger betaling af beløb, der viser sig at være uretmæssig, medfører i princippet en dertil svarende pligt til tilbagebetaling af de samme beløb¹⁷. Det kan hævdes, at såfremt banker driver virksomhed under normale omstændigheder, er det Domstolens faste praksis at opretholde forbrugerbeskyttelse, når den kommer i konflikt med finansieringsinstitutters interesser, særligt i forbindelse med urimelige kontraktvilkår i aftaler¹⁸.

39. I den foreliggende sag er den forelæggende ret af den opfattelse, at såfremt den måtte fastslå, at et bestemt vilkår i den omhandlede låneaftale med pant i fast ejendom er urimeligt, vil den resterende del af den omhandlede låneaftale med pant i fast ejendom ikke kunne fortsætte, efter at disse vilkår er blevet fjernet, og at det vil være nødvendigt at annullere aftalen i sin helhed. Det foreliggende forslag til afgørelse er følgelig baseret på præmissen om, at den forelæggende ret i tilstrækkelig grad er klar over behovet for at erklære den omhandlede låneaftale med pant i fast ejendom ugyldig med det resultat, at en forbruger vil have et krav mod banken om tilbagebetaling af de allerede betalte beløb i henhold til denne aftale.

40. For så vidt angår spørgsmålet om anordning af retssikrende foranstaltninger harmoniserer EU-retten ikke de procedurer, der kan anvendes til at tage stilling til, om et kontraktvilkår er urimeligt. Disse procedurer falder derfor inden for medlemsstaternes interne retsorden¹⁹ i overensstemmelse med princippet om medlemsstaters procesautonomi, dog på betingelse af at de overholder ækvivalensprincippet og effektivitetsprincippet²⁰.

¹⁶ – Det omformulerede spørgsmål omfatter ikke proportionalitetsprincippet, der ikke synes at være relevant med henblik på den foreliggende bedømmelse. Jf. i denne retning dom af 15.6.2023, Getin Noble Bank (Udsættelse af opfyldelsen af en låneaftale) (C-287/22, EU:C:2023:491), der ligeledes indeholdt en henvisning til »effektivitetsprincippet og proportionalitetsprincippet«.

¹⁷ – Jf. dom af 21.12.2016, Gutiérrez Naranjo m.fl. (C-154/15, C-307/15 og C-308/15, EU:C:2016:980, præmis 61 og 62).

¹⁸ – Jf. eksempelvis dom af 14.6.2012, Banco Español de Crédito (C-618/10, EU:C:2012:349), af 14.3.2013, Aziz (C-415/11, EU:C:2013:164), af 30.4.2014, Kásler og Káslerné Rábai (C-26/13, EU:C:2014:282), af 21.1.2015, Unicaja Banco og Caixabank (C-482/13, C-484/13, C-485/13 og C-487/13, EU:C:2015:21), og af 26.3.2019, Abanca Corporación Bancaria og Bankia (C-70/17 og C-179/17, EU:C:2019:250).

¹⁹ – Jf. dom af 22.9.2022, Vicente (Søgsmaal om betaling af advokatsalærer) (C-335/21, EU:C:2022:720, præmis 53 og den deri nævnte retspraksis).

²⁰ – Jf. i denne retning dom af 13.9.2018, Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711, præmis 57 og den deri nævnte retspraksis).

41. Det skal navnlig for så vidt angår effektivitetsprincippet fremhæves, at medlemsstaternes forpligtelse til at sikre rettigheder, som borgere har i medfør af EU-retten, er effektive, navnlig de rettigheder, der udspringer af direktiv 93/13, indebærer et krav om effektiv retsbeskyttelse, der er fastsat i artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«), der navnlig finder anvendelse for så vidt angår definitionen af de nærmere processuelle regler, vedrørende søgsmål, der er baseret på sådanne rettigheder²¹. Det følger af fast retspraksis, at en national domstol, der har fået forelagt en tvist, som skal afgøres efter EU-retten, skal kunne træffe foreløbige forholdsregler med henblik på at sikre den fulde virkning af den retsafgørelse, der skal træffes om eksistensen af de rettigheder, der påberåbes i henhold til EU-retten²². Domstolen har fastslået, at princippet om effektiv retsbeskyttelse af borgernes rettigheder i henhold til EU-retten skal fortolkes således, at det indebærer krav om, at der i en medlemsstats retsorden kan anordnes retssikrende foranstaltninger, indtil den kompetente domstol har truffet afgørelse om foreneligheden mellem de nationale bestemmelser og EU-retten, når anordningen heraf er nødvendig for at sikre den fulde virkning af den retsafgørelse, der skal træffes, for så vidt angår eksistensen af sådanne rettigheder²³. Sammenfattende kan en national domstol, der har fået forelagt en tvist, der skal afgøres i henhold til EU-retten, kunne træffe foreløbige forholdsregler med henblik på at sikre den fulde virkning af den retsafgørelse, der skal træffes om eksistensen af de rettigheder, som der gøres krav på efter EU-retten.

42. Yderligere har spørgsmålet om anordning af retssikrende foranstaltninger i forbindelse med sager vedrørende rettigheder, som forbrugere påberåber sig i henhold til direktiv 93/13 været genstand for adskillige af Domstolens domme herunder senest dom af 15.6.2023, Getin Noble Bank (Udsættelse af opfyldelsen af en låneaftale)²⁴, der blev afsagt efter den foreliggende anmodning om en præjudiciel afgørelse, men som omhandler faktiske omstændigheder, der omtrent svarer til dem, der gjorde sig gældende i denne sag²⁵.

43. Domstolen bemærkede i denne sag, at direktiv 93/13 er til hinder for en national lovgivning, der ikke gør det umuligt for den retsinstans, som påkender realiteten, og som har kompetence til at vurdere, om et kontraktvilkår er urimeligt, at vedtage foreløbige forholdsregler, såsom udsættelse af en fuldbyrdelsesprocedure, når anordningen af disse forholdsregler er nødvendig for at sikre den endelige afgørelses fulde virkning, idet denne lovgivning kan skade effektiviteten af den ved nævnte direktiv tilsigtede beskyttelse²⁶. Domstolen har ligeledes fremhævet, at det kan være nødvendigt at anordne sådanne forholdsregler, navnlig når der er risiko for, at forbrugeren under den retslige procedure, der kan være af betydelig varighed, betaler større månedlige afdrag end de faktisk skyldige beløb, såfremt det pågældende kontraktvilkår undlades anvendt²⁷.

²¹ – Dom af 22.4.2021, Profi Credit Slovakia (C-485/19, EU:C:2021:313, præmis 54 og den deri nævnte retspraksis), og af 10.6.2021, BNP Paribas Personal Finance (C-776/19 – C-782/19, EU:C:2021:470, præmis 29).

²² – Dom af 15.1.2013, Križan m.fl. (C-416/10, EU:C:2013:8, præmis 107), og af 14.5.2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság (C-924/19 PPU og C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, præmis 297), der nævner dom af 19.6.1990, Factortame m.fl. (C-213/89, EU:C:1990:257, præmis 21).

²³ – Dom af 13.3.2007, Unibet (C-432/05, EU:C:2007:163, præmis 77 og punkt 2 i konklusionen).

²⁴ – C-287/22, EU:C:2023:491.

²⁵ – Domstolen afsagde sin afgørelse i denne sag den 15.6.2023, dvs. efter rettens beslutning om at forelægge spørgsmålet med henblik på en præjudiciel afgørelse i den foreliggende sag den 26.10.2022.

²⁶ – Jf. i denne retning dom af 15.6.2023, Getin Noble Bank (Udsættelse af opfyldelsen af en låneaftale) (C-287/22, EU:C:2023:491, præmis 41 og den deri nævnte retspraksis).

²⁷ – Ibidem, præmis 42 og den deri nævnte retspraksis.

44. Domstolen fastslog følgelig, at den beskyttelse, som forbrugerne er sikret ved direktiv 93/13, navnlig direktivets artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, kræver dermed, at den nationale retsinstans skal kunne anordne en egnet foreløbig forholdsregel, hvis dette er nødvendigt for at sikre den fulde virkning af den afgørelse, der vil blive truffet vedrørende kontraktvilkårs urimelige karakter²⁸. Domstolen fremhævede navnlig, at anordningen af en sådan foreløbig forholdsregel forekommer så meget desto mere nødvendig, når nævnte forbruger har betalt den pågældende bank et beløb, der overstiger det lånte beløb, allerede inden vedkommende iværksætter en procedure²⁹. Domstolen konkluderede sammenfattende, at en national retspraksis om at give afslag på anordning af foreløbige forholdsregler med henblik på udsættelse af betalingen af de månedlige afdrag, der er skyldige i henhold til en låneaftale, selv om disse forholdsregler er nødvendige for at sikre den beskyttelse, som forbrugerne er givet ved direktiv 93/13, ikke er i overensstemmelse med effektivitetsprincippet og dermed ikke er forenelig med artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13³⁰.

45. Heraf følger, at medlemsstaters forpligtelser til at sikre effektiviteten af de rettigheder, som borgere tillægges i EU-retten, navnlig de rettigheder, der tillægges ved direktiv 93/13, indebærer et krav om effektiv retsbeskyttelse, der ligeledes er fastsat i chartrets artikel 47, hvilket betyder, at såfremt der er indledt en retssag af en forbruger mod en bank med påstand om, at det fastslås, at en aftale er ugyldig som følge af urimelige kontraktvilkår, der er indeholdt i denne aftale, bør den nationale domstol kunne anordne retssikrende foranstaltninger, der suspenderer opfyldelsen af en sådan låneaftale under denne sag.

46. Når dette er sagt har chartrets artikel 47 direkte virkning i en sag som den foreliggende³¹. Eftersom retten til effektiv retsbeskyttelse, der er fastsat i denne bestemmelse, ikke er en absolut rettighed³², tilkommer det den nationale domstol, når den anvender EU-retten, at foretage en afvejning af de interesser, der er på spil, og at træffe samtlige nødvendige foranstaltninger med henblik på at sikre retten til effektiv retsbeskyttelse. For så vidt angår de interesser, der er på spil i den foreliggende sag, har den forelæggende ret på den ene side fremhævet formålet om effektiviteten af afviklingen og navnlig den banksystemets finansielle stabilitet, og på den anden side den effektive retsbeskyttelse af forbrugere. Det er følgelig nødvendigt at foretage en behandling af de virkninger, der udspringer af anvendelsen af direktiv 2014/59.

C. Fortolkningen af bestemmelserne i direktiv 2014/59

47. Den forelæggende ret har anført, at som følge af indledningen af en afviklingsprocedure for så vidt angår Getin Noble Bank, er det i henhold til artikel 135, stk. 1 og 4, i lov om bankgarantifonden ikke tilladt at anordne retssikrende foranstaltninger for forbrugere. Det centrale spørgsmål i den foreliggende sag er følgelig, hvorvidt forbrugeres rettigheder i forbindelse med anvendelsen af direktiv 2014/59 kan begrænses. Domstolen henviser i denne forbindelse til artikel 34, stk. 1, litra b) og g), i direktiv 2014/59. Der bør forud for en bedømmelse af de principper, der er fastsat i denne bestemmelse, foretages en bedømmelse af dens anvendelsesområde.

²⁸ – Ibidem, præmis 43.

²⁹ – Ibidem, præmis 52.

³⁰ – Ibidem, præmis 55.

³¹ – Jf. analogt dom af 8.11.2022, Deutsche Umwelthilfe (Typegodkendelse af motorkøretøjer) (C-873/19, EU:C:2022:857), på området for miljølovgivning, og af 20.2.2024, X (Ingen opsigelsesgrund) (C-715/20, EU:C:2024:139), på området for rammeaftalen vedrørende tidsbegrænset ansættelse og princippet om ikke-diskrimination.

³² – Dom af 5.9.2024, Banco Santander (Bankafvikling Banco Popular II) (C-775/22, C-779/22 og C-794/22, EU:C:2024:679, præmis 80 og den deri nævnte retspraksis).

1. Anvendelsesområdet for artikel 34, stk. 1, litra b) og g), i direktiv 2014/59

a) Begreberne »afviklingshandling«, »afviklingsværktøjer« og »afviklingsbeføjelser« som omhandlet i artikel 34, stk. 1, i direktiv 2014/59

48. Det skal som udgangspunkt bemærkes, at artikel 34, stk. 1, i direktiv 2014/59 henviser til de tre begreber »afviklingsværktøjer«, »afviklingsbeføjelser« og »afviklingshandling«. Disse tre begreber har efter min opfattelse ikke det samme anvendelsesområde, således at denne bestemmelse, når der anvendes et broinstitutværktøj, kan anvendes for så vidt angår afviklingsbeføjelser og handlinger og følgelig tiltag, der omhandler den omhandlede resterende del af enheden.

49. Jeg skal for det første bemærke, at udtrykket »afviklingshandling« ifølge direktivets artikel 2, stk. 1, nr. 40), betyder en afgørelse om at lade et institut eller en enhed som omhandlet i artikel 1, stk. 1, litra b), c) eller d), afvikle i henhold til artikel 32 eller 33, anvendelse af et afviklingsværktøj eller udøvelse af en eller flere afviklingsbeføjelser. Det er i denne forbindelse tydeligt, at udtrykket »afviklingshandling« følgelig ikke alene omfatter disse værktøjer og beføjelser, men ligeledes afgørelsen om at lade en institution eller enhed afvikle, hvilket gør det til en samlebetegnelse, der henviser til forskellige forhold, der knytter sig til afviklingsproceduren.

50. Udtrykket »afviklingsværktøj« i denne bestemmelse betyder for det andet i henhold til direktivets artikel 2, stk. 1, nr. 19), et værktøj, der nævnes i artikel 37, stk. 3, navnlig virksomhedssalgsværktøjet, broinstitutværktøjet, værktøjet til adskillelse af aktiver og bail-in-værktøjet.

51. I den foreliggende sag kunne det synes, at det afviklingsværktøj, der blev anvendt, er broinstitutværktøjet som omhandlet i artikel 37, stk. 3, litra b), i direktiv 2014/59 og i overensstemmelse med direktivets artikel 40. Anmodningen om retssikrende foranstaltninger i hovedsagen vedrører aktiver (et lån i udenlandsk valuta), der forblev hos Getin Noble Bank, dvs. den oprindelige enhed (eller resterende del af enheden). Den vedrører omvendt ikke de aktiver, der blev overført til broinstituttet, nærmere bestemt Velo Bank, der blev stiftet under afviklingsproceduren.

52. I overensstemmelse med artikel 37, stk. 6, i direktiv 2014/59, sammenholdt med 50., 60. og 69. betragtning til dette direktiv, gælder, at såfremt de afviklingsværktøjer, der nævnes i litra a) eller b) i bestemmelsens stk. 3, anvendes til at overføre alene en del af aktiverne, rettighederne eller passiverne i instituttet under afvikling, skal den resterende del af instituttet eller enheden, hvorfra aktiverne, rettighederne eller passiverne er blevet overført, likvideres under en almindelig insolvensbehandling. Eftersom broinstitutværktøjet blev anvendt, er de aktiver, der forblev hos Getin Noble Bank, i den foreliggende sag følgelig genstand for en almindelig insolvensbehandling.

53. Tidsrummet efter afgørelsen om at anvende broinstitutværktøjet og forud for, at instituttet eller enheden blev likvideret ved insolvensbehandling, bør omfattes af begrebet »afviklingsværktøjer«, eftersom anvendelsen af dette værktøj fastlægger status for den resterende del af enheden i denne periode. De principper, der er fastsat i artikel 34, stk. 1, litra b) og g), i direktiv 2014/59, er ikke længere relevante med henblik på de aktiver, der forbliver i den resterende del af instituttet eller enhed, efter at likvidation af instituttet eller enheden er blevet indledt ved almindelig insolvensbehandling.

54. Artikel 34, stk. 1, i direktiv 2014/59 henviser for det tredje ligeledes til »afviklingsbeføjelser«, som i henhold til direktivets artikel 2, stk. 1, litra 20), defineres som en beføjelse som omhandlet i direktivet artikel 63-72.

55. Jeg skal i denne forbindelse bemærke, at disse sidstnævnte bestemmelser omfatter en bred vifte af beføjelser.

56. Eftersom artikel 63, stk. 1, litra d), navnlig henviser til »beføjelsen til at overføre rettigheder, aktiver eller passiver i et institut under afvikling til en anden enhed med enhedens samtykke«, synes begrebet »afviklingsbeføjelser« at omfatte beslutningen om at indlede tvungen omstrukturering for så vidt angår den sagsøgte bank, hvor der anvendes et set-up med en brobank, og de handlinger, der vedrører instituttet under afvikling, og den resterende del af instituttet eller enheden, forud for at den gøres til genstand for en almindelig insolvensbehandling.

57. I det omfang artikel 34, stk. 1, i direktiv 2014/59 følger henviser til »afviklingshandling«, »afviklingsværktøjer« og »afviklingsbeføjelser«, synes denne bestemmelse således at finde anvendelse for så vidt angår den oprindelige afgørelse, hvorved de nationale myndigheder besluttede at lade enheden afvikle. Den finder ligeledes anvendelse for så vidt angår den situation, som den resterende del af instituttet eller enheden befinder sig i, forud for at den likvideres i forbindelse med en almindelig insolvensbehandling, dvs. i den foreliggende sag Getin Noble Bank, og følger for så vidt angår behandlingen af en anmodning om beskyttelsesforanstaltninger, der er indgivet til domstolen mod den resterende del af instituttet eller enheden.

58. Jeg er følgende af den opfattelse, at de almindelige principper for afvikling, der er fastsat i artikel 34, stk. 1, litra b) og g), i direktiv 2014/59 finder anvendelse i en situation, hvor sagsøgerne anmoder om beskyttelsesforanstaltninger (retssikrende foranstaltninger) i forbindelse med retssager, der er anlagt mod en resterende del af en enhed, forud for at den likvideres under en almindelig insolvensbehandling, eftersom denne resterende del af enheden har været genstand for de nationale myndigheders afviklingshandling, -værktøjer og -beføjelser.

b) Begrebet »kreditor« som omhandlet i artikel 34, stk. 1, litra b) og g), i direktiv 2014/59

59. Det er nødvendigt at fastlægge, hvorvidt forbrugere som sagsøgerne, der har indledt en retssag med henblik på at opnå en anerkendelse af, at den omhandlede låneaftale er ugyldig som følge af de urimelige kontraktvilkår, der anvendes deri, ligeledes er »kreditorer« som omhandlet i artikel 34, stk. 1, litra b) og g), i direktiv 2014/59.

60. Begrebet »kreditor« henviser typisk til en enhver enhed eller person, der har en fordring mod en debitor. I det omfang, at de omhandlede forbrugere i den foreliggende sag anmoder om suspension af deres forpligtelse til at betale fremtidige månedlige afdrag på et lån, synes de prima facie at være debitorer. Det fremgår imidlertid af tydeligt af anmodningen om en præjudiciel afgørelse, at sagsøgerne er *potentielle kreditorer*, eftersom den retssag, som de har indledt, med høj sandsynlighed vil kunne føre til, at det fastslås, at den omhandlede låneaftale i sin helhed er ugyldig.

61. Direktiv 2014/59 definerer ikke udtrykkeligt den type af forpligtelser, der giver anledning til status som kreditor, og følger indfører den ikke begrænsninger i denne forbindelse. Udtrykket »kreditor« skal følger fortolkes således, at det ligeledes omfatter potentielle kreditorer, når de er forbrugere, og der består en høj en sandsynlighed for, at deres ugyldighedspåstand tages til følge af

den nationale domstol³³. Denne fortolkning bringer det bredere formål om at sikre beskyttelse og retfærdig behandling af samtlige af de berørte parter, der er involveret i den afviklingsprocedure, som er fastsat i direktiv 2014/59³⁴.

62. I den foreliggende sag gælder, at selv såfremt den nationale domstol ikke endnu har afsagt sin dom for så vidt angår ugyldighed af den i hovedsagen omhandlede låneaftale, er sagsøgernes ugyldighedspåstand et formelt retsskridt, der kan føre til en ændring i status fra debitor til kreditor.

63. Sagsøgerne kan følgelig anses for at være kreditorer som omhandlet i artikel 34, stk. 1, litra b) og g), i direktiv 2014/59, selv såfremt domstolen ikke endnu har afsagt sin dom for så vidt angår gyldigheden af låneaftalen. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at det alene tilkommer den nationale domstol, for hvilken tvisten er blevet indbragt, i lyset af sagens særlige omstændigheder at tage stilling til, hvorvidt der i dette tilfælde består en tilstrækkelig sandsynlig for, at debitor bliver til en sådan kreditor. Det foreliggende forslag til afgørelse er baseret på præmissen om, at de omhandlede forbrugere er kreditorer som omhandlet i denne bestemmelse.

2. Indholdet af de principper, der er fastsat i artikel 34, stk. 1, litra b) og g), i direktiv 2014/59

64. Artikel 34, stk. 1, i direktiv 2014/59 fastsætter de almindelige principper, der finder anvendelse for så vidt angår afvikling, herunder for det første princippet om, at aktionærene først bærer tabene [litra a)], og at kreditorer bærer tabene efter aktionærene i overensstemmelse med prioritetsordnen for deres fordringer ved en almindelig insolvensbehandling, medmindre andet udtrykkeligt er fastsat i direktivet [litra b)]. Artikel 34, stk. 1, litra g), i direktiv 2014/59 fastsætter for det andet princippet om, at ingen kreditor må stilles ringere, der kræver, at omstruktureringsprocedurerne i henhold til dette direktiv skal udføres af de nationale myndigheder på en sådan måde, at ingen kreditor påføres større tab end ved en almindelig insolvensbehandling. Dette princip anses for en hjørnesten i forbindelse med afviklingsordninger³⁵.

a) Sammenligningen mellem afvikling og den behandling, der foretages i forbindelse med en almindelig insolvensbehandling

65. De principper, der på den ene side er fastlagt ved artikel 34, stk. 1, litra b), i direktiv 2014/59, omhandler den rækkefølge, hvori tabene skal bæres, hvilket nærmere bestemt er: aktionærer først og dernæst kreditorer. Dette princip bør sammenholdes med det grundlæggende princip, der ligger til grund for direktiv 2014/59, og som kommer til udtryk i 5. og 50. betragtning til direktivet, hvorved omkostningerne forbundet med afviklingen af en bank primært skal bæres af bankens aktionærer og ikke af dens kreditorer.

³³ – Jeg er i denne forbindelse enig i sagsøgernes argument, der er blevet fremført i retsmødet, om, at kreditors status udspringer af den genoprettende virkning, som den nationale domstols dom ud i fremtiden vil kunne indebære og følgelig den effektive beskyttelse, der er fastsat i direktiv 93/13.

³⁴ – Jf. 5., 10., 31. og 48. betragtning til direktiv 2014/59, der støtter en fortolkning, hvorefter dette direktiv har til formål at sikre beskyttelsen og en retfærdig behandling af samtlige af de berørte parter, samtidig med at behovet for offentlig finansiel intervention begrænses.

³⁵ – C.V. Gortsos, »Banking Resolution: The EU Framework Governing the Resolution of Credit Institutions«, i F. Amtenbrink, C. Herrmann og R. Repasi (red.), *The EU Law of Economic and Monetary Union* (New York, 2020; onlineudgave, Oxford Academic), <https://doi.org/10.1093/oso/9780198793748.003.0046>, tilgængeligt d. 7.11.2024.

66. Princippet om, at ingen kreditorer må stilles ringere i henhold til artikel 34, stk. 1, litra g), i direktiv 2014/59, sikrer på den anden side, at afviklingsforanstaltninger er udformet på en sådan måde, at kreditorer behandles mindst lige så gunstigt, som de ville være blevet i forbindelse med en national insolvensbehandling. Dets anvendelse indebærer en sammenligning af, hvad en kreditor har modtaget i forbindelse med afvikling, og hvad vedkommende ville have modtaget i tilfælde af en almindelig insolvensbehandling. Princippet om, at ingen kreditorer må stilles ringere, sikrer, at afviklingsprocessen er retfærdig og forudsigelig, idet der opretholdes et niveau, der svarer til den nationale insolvensbehandling ved at beskytte kreditorers rettigheder. Dette princip anses følgelig for en afgørende sikkerhed for, at afviklingshandlinger ikke er mere skadelige for kreditorer, end de ville have været under en almindelig insolvensbehandling.

67. Det er imidlertid vigtigt at fremhæve den omstændighed, at insolvensbehandlingen udgør et område, hvor medlemsstater kan udøve deres egne beføjelser, idet lovgivningen om insolvenslovgivningen ikke er harmoniseret på EU-niveau³⁶. Artikel 34, stk. 1, litra g), i direktiv 2014/59 er følgelig alene relevant med henblik på bedømmelsen af ligebehandlingen af kreditorer i situationer med afviklingsprocedurer og insolvensbehandling i henhold til den nationale lovgivning, som den forelæggende ret skal tage stilling til.

68. Den forelæggende ret er i denne forbindelse af den opfattelse, at indrømmelsen af beskyttelse ved at suspendere forpligtelsen til at betale afdrag i henhold til den i hovedsagen omhandlede aftale kan være tilladt i forbindelse med insolvensbehandling³⁷. En national foranstaltning, der ikke tillader sikkerhed for en sådan fordring, ville følgelig stille forbrugere, der er kreditorer, ringere i sammenligning med de forbrugere i banker, der likvideres under insolvensbehandling. Anvendelsen af en sådan fortolkning ville følgelig være i strid med artikel 34, stk. 1, litra g), i direktiv 2014/59³⁸.

69. I henhold til direktiv 2014/59 er størrelsen af en banks passiver til kreditorer begrænset af datoen for offentliggørelse af en meddelelse, der fastlægger det tidspunkt, hvor kreditorers krav og forpligtelser opgøres med henblik på afvikling³⁹. En forbruger, der imidlertid betaler beløb til banken efter meddelelsen om afvikling i henhold til en aftale, der indeholder urimelige kontraktvilkår, vil få en stigning i størrelsen på vedkommendes tab. Som anført af den forelæggende ret kan forbrugere i forbindelse med en almindelig insolvensbehandling støtte sig på beskyttelsesforanstaltninger med henblik på at suspendere opfyldelsen af aftalen.

³⁶ – De eneste retsakter på dette område er indtil videre Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/848 af 20.5.2015 om insolvensbehandling (EUT 2015, L 141, s. 19), der hovedsageligt omhandler internationalprivatretlige spørgsmål i situationer, der vedrører grænseoverskridende insolvensbehandling, og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1023 af 20.5.2019 om rammer for forebyggende rekonstruktion, gældssanering og udelukkelse og om foranstaltninger med henblik på mere effektive procedurer for rekonstruktion, insolvensbehandling og gældssanering og om ændring af direktiv (EU) 2017/1132 (rekonstruktions- og insolvensdirektivet) (EUT 2019, L 172, s. 18), der omhandler forebyggende rekonstruktion af selskaber.

³⁷ – Det bør bemærkes, at parterne i retsmødet for Domstolen var uenige om, hvorvidt det ville være tilladt at anordne retssikrende foranstaltninger i henhold til national ret. Det fremgår af parties skriftveksling, at der skal foretages en sontring mellem anordningen af retssikrende foranstaltninger for så vidt angår aktiverne i en bank, der er under insolvensbehandling, der kunne synes at være forbudt, og vedtagelsen af retssikrende foranstaltninger for så vidt angår tilbagebetaling af lånet, hvilket synes at være tilladt.

³⁸ – Selv om forelæggelsesafgørelsen i denne forbindelse ikke forklarer, hvorfor artikel 34, stk. 1, litra b), i direktiv 2014/59 er relevant, samtidig med at den er nævnt i det præjudicielle spørgsmål, vil jeg inkludere denne bestemmelse i min bedømmelse. Det er således muligt at udlede, at eftersom den fastsætter, i hvilken rækkefølge kreditorer skal bære deres tab, nærer denne ret tvivl om virkningerne af et eventuelt afslag på kravet, der er rejst af sagsøgerne, som er forbrugere, i henhold til artikel 135, stk. 4, i lov om bankgarantifonden.

³⁹ – Jf. artikel 69, stk. 1, i direktiv 2014/59 og artikel 83, stk. 4, hvorefter afviklingsmyndigheden skal offentliggøre eller sikre offentliggørelsen af en kopi af kendelsen eller det instrument, hvorved afviklingshandlingen foretages eller en meddelelse, der opsummerer virkningerne af en afviklingshandling.

70. Det følger af den omhandlede nationale lovgivning, at der i tilfælde af afvikling ikke må iværksættes håndhævelses- eller beskyttelsesforanstaltninger mod et institut under afvikling⁴⁰.

71. En forbruger, der ikke kan anmode om sådanne foranstaltninger, kan følgelig befinde sig i en mindre gunstig situation end kreditorer i en enhed, der er genstand for en almindelig insolvensbehandling, eftersom denne forbruger vil være forpligtet til at opfylde låneaftalen uden mulighed for at opnå beskyttelsesforanstaltninger, hvilket fører til en kontinuerlig forøgelse af forbrugers fordring mod banken, trods vedtagelsen af en afgørelse om afvikling.

b) Ex post kompensationsmekanismen

72. Kompensationsmekanismen i artikel 73-75 i direktiv 2014/59 er afgørende for anvendelsen af princippet om, at ingen kreditorer må stilles ringere. Den kræver, at der foretages en sammenligning af den behandling, som kreditorer modtager i løbet af afviklingshandlingen, med den behandling, som de ville have modtaget under en almindelig insolvensbehandling. Der skal med henblik herpå tages hensyn til den nationale insolvenslovgivning, der ville have fundet anvendelse, såfremt disse enheder havde været underlagt en almindelige insolvensbehandling.

73. Kompensationen svarer i det væsentlige til de tab, som kreditorerne har lidt, dvs. forskellen mellem det beløb, som de faktisk ville have fået dækket i afviklingsproceduren, og det beløb, som de ville få dækket, såfremt instituttet havde været genstand for en almindelig insolvensbehandling⁴¹. Aktionærer og kreditorer, der lider et større tab, er følgelig berettiget til ex post kompensation⁴². Denne mekanisme har til formål at foretage en afvejning mellem finansiell stabilitet og retfærdighed, idet kreditorer beskyttes samtidig med, at det sikres, at instituttet bliver afviklet effektivt.

74. Den afviklingsprocedure, der er fastlagt ved direktiv 2014/59, er navnlig på den ene side et usædvanligt instrument, der primært er rettet mod at sikre de finansielle markeders stabilitet, såfremt denne stabilitet ville kunne blive truet af et grænseoverskridende instituts sammenbrud⁴³. Formålet med afviklingsproceduren er at give offentlige myndigheder en række instrumenter, der sætter dem i stand til at gribe ind tilstrækkelig tidligt og hurtigt, så man sikrer videreførelse af instituttets kritiske finansielle og økonomiske funktioner, samtidig med at man minimerer virkningerne af instituttets sammenbrud⁴⁴. Dette direktiv forfølger følgelig bredere formål om finansiell stabilitet, som eksempelvis opretholdelsen af tilliden til det finansielle system og at undgå systemiske risici. Kompensationsmekanismen i artikel 73-75 i direktiv 2014/59 yder på den anden side beskyttelse for kreditorer ved at sikre, at de ikke behandles uretfærdigt under afviklingen af et nødlidende institut. Det følger heraf, at den ovennævnte

⁴⁰ – Jf. artikel 135, stk. 1 og 4, i lov om bankgarantifonden.

⁴¹ – Princippet om kompensation for aktionærer og kreditorer bør sammenholdes med 50. og 51. betragtning til direktiv 2014/59. Det følger nærmere bestemt af 50. betragtning, at aktionærer og kreditorer bør være berettiget til at modtage mindst det samme i betaling eller kompensation for deres fordringer som det, de kunne have forventet, hvis hele instituttet var blevet likvideret ved almindelig insolvensbehandling.

⁴² – Artikel 73, litra a), i direktiv 2014/59 kræver, at medlemsstater i tilfælde af en delvis overførsel af aktiver og forpligtelser til et broinstitut, skal sikre, at kreditorer, hvis krav forbliver hos den insolvente bank »modtager dækning for deres krav mindst svarende til det, de ville have modtaget, hvis instituttet under afvikling var blevet likvideret ved almindelig insolvensbehandling«. De relevante kreditorer sikres følgelig kompensation for tab, som de har lidt, som følge af overførslen af potentielt værdifulde aktiver i konkursboet. I henhold til artikel 75 og artikel 101, stk. 1, litra e), i direktiv 2014/59 skal ethvert tab udbetales i henhold til afviklingsfinansieringsordninger. Afviklingsfinansieringsordningerne er finansieret af institutter under afviklingsmyndighedernes tilsyn.

⁴³ – Jf. tredje betragtning til direktiv 2014/59.

⁴⁴ – Jf. femte betragtning til direktiv 2014/59.

kompressionsmekanisme har til formål at foretage en afvejning mellem at tillade myndigheder at afvikle nødlidende institutter ud fra almene hensyn og at beskytte kreditorers legitime finansielle interesser.

3. Anvendelse i den foreliggende sag

75. Såfremt sagsøgernes aktiver, der forbliver hos den resterende del af enheden, som følge af afviklingsproceduren lider større tab, end de ville have lidt under en almindelig insolvensbehandling, hvilket det tilkommer den nationale domstol at foretage en prøvelse af, er sagsøgerne på grundlag af princippet om, at ingen kreditorer må stilles ringere, berettiget til ex post kompensation. Denne kompensationsmekanisme indebærer imidlertid ikke nødvendigvis processuel beskyttelse. Det bør således bemærkes, at direktiv 2014/59 ikke fastsætter specifikke bestemmelser for så vidt angår retssikrende foranstaltninger, der træffes af kreditorer mod en bank under afvikling. Det følger, at lovgivningsmæssige foranstaltninger som eksempelvis artikel 135, stk. 1 og 4, i lov om bankgarantifonden, der omhandler spørgsmålet om retssikrende foranstaltninger, der træffes af kreditorer i en tvist vedrørende kontraktlige forpligtelser mod den resterende del af enheden, ligger uden for anvendelsesområdet for dette direktiv.

D. Afvejningen mellem formålene om forbrugerbeskyttelse og afviklingssager

76. En kreditor kan som tidligere forklaret⁴⁵ i henhold til direktiv 2014/59 modtage ex post kompensation, såfremt denne lider et større tab, end vedkommende ville have lidt, såfremt instituttet var blevet likvideret ved en almindelig insolvensbehandling. Det centrale spørgsmål er følgelig, hvorvidt ex post kompensationsmekanismen i dette direktiv yder tilstrækkelig beskyttelse for forbrugere, der har foretaget betalinger til den resterende del af enheden under proceduren, hvor vedkommende søger at få annulleret kontrakten med den begrundelse at den indeholder urimelige kontraktvilkår.

77. Selv om dom af 5. maj 2022, Banco Santander (Bankafvikling Banco Popular)⁴⁶, viser, at ex post kompensationsmekanismen i denne forbindelse kan være et nyttigt redskab, tages der ikke stilling til, hvorvidt denne mekanisme er tilstrækkelig, såfremt national ret er til hinder for retssikrende foranstaltninger til suspension af betalinger i henhold til en låneaftale. Eftersom vedtagelsen af retssikrende foranstaltninger, der gør det muligt at suspendere opfyldelsen af en låneaftale, er et andet spørgsmål end spørgsmålet om ex post kompensation, der omhandler det materielle aspekt af genopretningen, er denne dom ikke relevant i forhold til den foreliggende sag⁴⁷.

78. Det fremgår klart af de mundtlige indlæg, der er afgivet af parterne i retsmødet ved Domstolen, at artikel 135, stk. 1 og 4, i lov om bankgarantifonden ikke gennemfører nogen af bestemmelserne i direktiv 2014/59, men derimod snarere udgør en regel, der supplerer de regler, der er fastsat i dette direktiv. Eftersom direktiv 2014/59 ikke harmoniserer de procedurer, der finder anvendelse for så vidt angår retssikrende foranstaltninger, der anordnes i sager, der involverer en bank, der gennemgår en afviklingsprocedure, er disse foranstaltninger omfattet af medlemsstaternes nationale retssystemer.

⁴⁵ – Jf. punkt 72-74 ovenfor.

⁴⁶ – C-410/20, EU:C:2022:351.

⁴⁷ – Jf. analogt generaladvokat Wahls stillingtagen Sánchez Morcillo og Abril García (C-169/14, EU:C:2014:2110, punkt 53), hvor han satte processuelle retsmidler i kontrast til materielle forhold.

79. Det tilkommer i denne forbindelse hver medlemsstat i overensstemmelse med princippet om medlemsstaternes procesautonomi at fastsætte de nærmere regler for administrative og retslige procedurer, der finder anvendelse i søgsmål, til sikring af beskyttelsen af de rettigheder, som borgere tillægges i henhold til EU-retten. Disse nærmere processuelle regler må imidlertid ikke være mindre gunstige end dem, der finder anvendelse for så vidt angår tilsvarende nationale søgsmål (ækvivalensprincippet), og må ikke gøre det praktisk umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve de rettigheder, der tillægges i EU-retten (effektivitetsprincippet)⁴⁸.

80. For så vidt angår effektivitetsprincippet indebærer medlemsstaternes forpligtelse til at sikre effektiviteten af de rettigheder, som borgere tillægges i EU-retten, navnlig de rettigheder, der udspringer af direktiv 93/13, som jeg allerede har bemærket, et krav om effektiv retsbeskyttelse, der bekræftes i direktivets artikel 7, stk. 1,⁴⁹ der navnlig finder anvendelse for definitionen af de nærmere processuelle regler vedrørende søgsmål, der er baseret på disse rettigheder⁵⁰. Det tilkommer navnlig de nationale domstole at give fuld virkning til de rettigheder, der udspringer af direktiv 93/13, sammenholdt med chartrets artikel 47, og at undlade at anvende nationale regler eller national praksis, der forbyder anordningen af retssikrende foranstaltninger med henblik på at suspendere betalinger i henhold til en låneaftale, der påstås at være ulovlig med den begrundelse, at den indeholder urimelige kontraktvilkår⁵¹.

81. Det er korrekt, at Domstolen i dom af 5. maj 2022, Banco Santander (Bankafvikling Banco Popular)⁵², fastslog, at formålet om at sikre bank- og finansieringssystemets stabilitet og forhindre systemiske risici er formål af almen interesse, der forfølges af Den Europæiske Union.

82. Når dette er sagt, er det vigtigt at bemærke, at den sag, som har givet anledning til denne dom, omhandlede en enhed, der var stiftet efter afvikling, mens kravet i den foreliggende sag vedrører den resterende del af den enhed, der skal likvideres. Som fremført af Kommissionen i retsmødet truer anordningen af retssikrende foranstaltninger for så vidt angår denne enheds aktiver ikke banksystemets finansielle stabilitet⁵³. Det er i denne forbindelse vigtigt at fremhæve rækkefølgen af de begivenheder, der gør sig gældende i hovedsagen, hvor brobanken blev oprettet umiddelbart efter, at afgørelsen om afvikling var blevet truffet, således at såfremt der blev anordnet retssikrende foranstaltninger for så vidt angår visse kategorier af debitorer, der tillod suspension af betalinger til den resterende del af enheden, ville dette ikke berøre den nyoprettede enheds finansielle sundhed. Det er endvidere af afgørende betydning, at de omhandlede retssikrende foranstaltninger ikke er rettet mod etableringen af en sikkerhedsret i den insolvente banks eksisterende aktiver, men alene har til formål at suspendere forbrugerens fremtidige betalinger⁵⁴.

⁴⁸ – Dom af 6.10.2015, Orizzonte Salute (C-61/14, EU:C:2015:655, præmis 46), og af 21.12.2021, Randstad Italia (C-497/20, EU:C:2021:1037, præmis 58).

⁴⁹ – Jf. punkt 41 ovenfor.

⁵⁰ – Jf. analogt for så vidt angår direktiv 93/13 dom af 22.4.2021, Profi Credit Slovakia (C-485/19, EU:C:2021:313, præmis 54 og den deri nævnte retspraksis). Jf. ligeledes mit forslag til afgørelse Všeobecná úverová banka (C-598/21, EU:C:2023:22, punkt 97 ff.).

⁵¹ – Jf. punkt 41 ff. ovenfor.

⁵² – C-410/20, EU:C:2022:351.

⁵³ – Denne sag omhandler endvidere ikke et erstatningssøgsmål mod et institut under afvikling eller annullationssøgsmål om en aftale om tegning af aktier i henhold til national ret. Denne sag omhandler følgelig ikke anordningen af retssikrende foranstaltninger til suspension af opfyldelsen af en aftale, som er en processuel foranstaltning, der har til hensigt at beskytte en borgers effektive retsbeskyttelse.

⁵⁴ – Den forelæggende ret har forklaret, at »sikkerhed omfatter et ikke-økonomisk krav om en erklæring om, at aftalen er ugyldig, og et sådant krav har ingen direkte økonomiske konsekvenser for den insolvente person«, idet den tilføjede, at denne »ikke udgør en sikkerhedsret i den insolvente persons aktiver som omhandlet i konkurslovens artikel 146, stk. 3«.

83. Den samme sontring finder anvendelse for så vidt angår Novo Banco-sagerne, hvor krav vedrørende aftalerne var rettet mod den brobank, der blev oprettet af den nationale myndighed⁵⁵. I disse sager kunne forbrugernes søgsmål ikke være effektive, idet de ville have undermineret det finansielle systems stabilitet⁵⁶, hvorimod den omhandlede anmodning i den foreliggende sag vedrører betalinger til en enhed i henhold til potentielt urimelige kontraktvilkår, hvor enheden vil skulle likvideres under alle omstændigheder. De betragtninger, der var relevante for disse sager for så vidt angår formålet om det finansielle systems stabilitet, finder folgelig ikke anvendelse i den foreliggende sag.

84. Som anført af Kommissionen i retsmødet i den foreliggende sag følger det, at forbrugerrettigheder ikke behøver at blive afvejet i forhold til finansiell stabilitet, eftersom de omhandlede retssikrende foranstaltninger alene omhandler suspension af forøgelsen af en forbrugers krav mod den resterende del af enheden, og banksystemets finansielle stabilitet er folgelig ikke truet. Medlemsstaters regler eller praksis, der supplerer bestemmelserne i direktiv 2014/59, kan ikke hindre effektiviteten af den beskyttelse, der er fastsat i artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13, sammenholdt med den effektive retsbeskyttelse, der er fastsat i chartrets artikel 47, hvor kravene omhandler sådanne retssikrende foranstaltninger og ikke udgør en trussel mod banksystemets finansielle stabilitet som omhandlet i direktiv 2014/59.

85. I den ovennævnte sag C-287/22⁵⁷ fastslog Domstolen imidlertid, at bedømmelsen af behovet for at anordne en sådan foreløbige foranstaltning skal udføres in concreto i lyset af formålet om at sikre den fulde virkning af den afgørelse, der skal træffes. Den nationale domstol skal folgelig fastlægge, hvorvidt suspensionen af forbrugernes forpligtelser er nødvendig med henblik på at sikre genoprettelsen af deres faktiske og retlige situation, navnlig i lyset af risikoen for at skulle tilbagebetale et beløb, der er større end det lånte beløb⁵⁸. I henhold til direktiv 93/13 skal den nationale domstol folgelig først anordne retssikrende foranstaltninger bestående i en suspension af en forbrugers forpligtelse til at foretage betalinger, når den har tilstrækkelige indicier for så vidt angår urimeligheden af et eller flere kontraktvilkår, således at det er sandsynligt at den omhandlede låneaftale er ugyldig, eller i det mindste at en tilbagebetaling af de månedlige afdrag, der skal betales i henhold til denne aftale, vil skulle foretages til den omhandlede forbruger⁵⁹.

86. I den foreliggende sag synes den forelæggende ret for det første, som jeg allerede har fremhævet ovenfor, at være af den opfattelse, at den resterende del af enheden på grund af en fremtidig afgørelse om de urimelige kontraktvilkår i den omhandlede låneaftale vil skulle tilbagebetale de beløb, der er betalt af forbrugere i henhold til denne aftale. Denne betingelse synes folgelig at være opfyldt.

87. Domstolen har for det andet i denne sag fastslået, at det i lyset af samtlige af sagens omstændigheder tilkommer den nationale domstol at fastlægge, hvorvidt suspensionen af denne forbrugers forpligtelse til at betale disse månedlige afdrag under den omhandlede retssag er nødvendig med henblik på at sikre genoprettelsen af den retlige og faktiske situation, som denne forbruger ville have befundet sig i fravær af dette eller disse vilkår. Denne domstol vil folgelig

⁵⁵ – Jf. dom af 5.9.2024, Novo Banco m.fl. (C-498/22 – C-500/22, EU:C:2024:686, præmis 24). Domstolen har for så vidt angår sag C-500/22 fremhævet, at det i hovedsagen omhandlede krav i denne sag opstod i forbindelse med en købsaftale, der ikke var indgået med den resterende del af enheden, men med den nye enhed, Novo Banco, og vedrørte en obligation, der på den dato, hvor denne aftale blev indgået, udgjorde en del af aktiverne og passiverne i Novo Banco.

⁵⁶ – Jf. navnlig dommens præmis 142 og 143.

⁵⁷ – Dom af 15.6.2023, Getin Noble Bank (Udsættelse af opfyldelsen af en låneaftale) (C-287/22, EU:C:2023:491, præmis 59).

⁵⁸ – Ibidem.

⁵⁹ – Ibidem.

kunne tage hensyn til navnlig den finansielle situation, som denne forbruger befinder sig i, og den risiko, som vedkommende løber ved at skulle tilbagebetale den omhandlede bank et beløb, der overstiger det, som vedkommende har lånt fra denne bank⁶⁰.

88. Den forelæggende ret har i den foreliggende sag forklaret, at forbrugere inden længe vil skulle tilbagebetale (eller allerede er har tilbagebetalt) et beløb, der ligger ud over det beløb, der er blevet udbetalt, til den resterende del af enheden. Den forelæggende ret er følgelig bekymret for, at forbrugere som følge af den insolvensbehandling, som Getin Noble Bank er genstand for, efter afgørelsen om afvikling, ikke vil være i stand til at tilbagebøge de beløb, der overføres til denne bank, der kan overstige aktiverne, der skal fordeles mellem kreditorerne. Såfremt dette materialiserer sig, kan den fulde virkning af en afgørelse, der konstaterer, der indeholder visse vilkår i den i hovedsagen omhandlede låneaftale er urimelige, med forbehold af den forelæggende rets prøvelse, ikke sikres. Den anden betingelse synes følgelig ligeledes at være opfyldt. Artikel 385¹ i den civile lovbog, der gennemfører direktiv 93/13 i polsk ret, bør følgelig fortolkes således, at bestemmelsen sikrer den maksimale effektive opnåelse af formålet med dette direktiv. I henhold til direktiv 93/13 bør den forelæggende ret, med forbehold af den endelige prøvelse, i princippet træffe afgørelse om retssikrende foranstaltninger i den foreliggende sag.

89. Kommissionen har i denne forbindelse i retsmødet anført, at eftersom den omhandlede enhed var under afvikling i henhold til direktiv 2014/59, bør de tilladte retssikrende foranstaltninger alene være begrænset til at sikre krav, der vedrører de månedlige afdrag vedrørende renter af lånet, men ikke de kontraktlige forpligtelser for forbrugere til at betale sådanne afdrag på lånets hovedstol.

90. Det er i denne forbindelse vigtigt at være opmærksom på den risiko, som forbrugere løber ved at skulle tilbagebetale den pågældende bank et beløb, der overstiger det beløb, som de har lånt fra den bank, der er genstand for afviklingen, og som skal værdiansættes af afviklingsmyndighederne. Med henblik på effektiviteten af afviklingen, der foretages i henhold til direktiv 2014/59, kan man følgelig anlægge det synspunkt, at den lånte kapital tilbagebetales ved de månedlige afdrag, mens retssagen fortsat verserer. Når dette er sagt, bør betalingen af renter af forbrugere under alle omstændigheder suspenderes med henblik på at undgå en situation, hvor forbrugerne betaler et overskydende beløb til den resterende del af enheden, der skal likvideres. De retssikrende foranstaltninger bør sammenfattende begrænses til det beløb, der overstiger lånebeløbet.

V. Forslag til afgørelse

91. Jeg vil i lyset af ovenstående betragtninger foreslå Domstolen at besvare de præjudicielle spørgsmål fra Sąd Okręgowy w Warszawie (den regionale domstol i Warszawa, Polen) som følger:

»Artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler og artikel 34, stk. 1, litra b) og g), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/59/EU af 15. maj 2014 om et regelsæt for genopretning og afvikling af kreditinstitutter og investeringsselskaber og om ændring af Rådets direktiv 82/891/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/24/EF, 2002/47/EF, 2004/25/EF, 2005/56/EF, 2007/36/EF, 2011/35/EU, 2012/30/EU og 2013/36/EU samt forordning (EU) nr. 1093/2010 og (EU) nr. 648/2012, sammenholdt med effektivitetsprincippet og retten til effektiv retsbeskyttelse, der er fastsat i artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder,

⁶⁰ – Ibidem.

skal fortolkes således, at bestemmelserne er til hinder for national lovgivning eller en national praksis, der ikke gør det muligt at anordne retssikrende foranstaltninger med henblik på, så længe retssagen verserer, at suspendere den kontraktlige forpligtelse for en forbruger til at betale de månedlige afdrag på et lån, der overstiger det beløb, som forbrugeren har lånt, for så vidt som de retssikrende foranstaltninger svarer til de månedlige afdrag vedrørende renter af lånet, og på betingelse af at lånet er forblevet hos den resterende del af enheden, efter at afgørelse om afvikling var blevet truffet, udelukkende med den begrundelse, at sagsøgte bank er underlagt en afviklingsprocedure.«